

Европейски законодателен акт за свободата на медиите (EMFA)

Препоръки на ERGA за трестранните срещи на EMFA

ERGA желае да потвърди подкрепата си за Европейския законодателен акт за свободата на медиите (EMFA) и неговите цели, като признава значението на това законодателство за свободата, плурализма и независимостта на медиите. ERGA изтъква значението на независимостта на НРО (националните регулаторни органи) и Съвета (EBMS) с оглед на запазването на тези основни ценности на медийното регулиране. ERGA е убедена, че една обща, основана на принципи рамка за медийния сектор в ЕС, позволяваща да се зачитат културните различия, е много актуална и необходима.

След като законодателната работа по EMFA започва трестранни преговори, ERGA би искала да поздрави европейските съзаконодатели за стабилния темп и напредъка, които вече са постигнати по това важно досие и да изрази силното си желание EMFA да бъде приет преди края на европейския законодателен мандат. ERGA отбелязва със задоволство и силно подкрепя съгласуваните позиции, възприети от съзаконодателите, които позволяват по-нататъшното подобряване на този законодателен акт.

ERGA би искала да представи някои бележки, за да привлече вниманието на съзаконодателите към важни теми, които имат най-пряко отношение и значимост за ERGA и нейните членове.

1. УПРАВЛЕНИЕ И РЕГУЛАТОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА EMFA

❖ Национални регулаторни органи (НРО) – чл. 7

ERGA силно приветства предложенията на Европейския парламент за засилване на изискванията за ефективна независимост на НРО, както и задължението на държавите членки да гарантират, че ресурсите на НРО се увеличават пропорционално, за да могат да изпълняват по подходящ начин новите мисии, произтичащи от EMFA. Укрепването на националните органи и тяхното сътрудничество в рамките на независим и отделен европейски орган е от съществено значение за осигуряване на подходящ баланс между целите за хармонизация и необходимостта от запазване на националните добре функциониращи системи.

❖ Европейски съвет за медийни услуги (EBMS) - членове 8 - 11

ERGA категорично приветства централната роля, отредена от EMFA, на бъдещия Европейски съвет за медийни услуги, който ще наследи ERGA. Членовете на ERGA са готови активно и ангажирано да допринесат за транспониране и прилагането на този централен законодателен акт. ERGA желае да подчертае, че действителното въздействие на EMFA ще бъде гарантирано само ако EBMS бъде правилно създаден чрез адекватни правомощия и ресурси, подходяща структура и ефективна независимост.

Независимостта на EBMS, залегнала в чл. 9 от EMFA, ще бъде ефективна само ако се гарантира, че статутът, вътрешната организация, както и функционирането на EBMS и неговият Секретариат позволяват тази независимост. Поради това ERGA призовава съзаконодателите да вземат предвид следното:

- a. *ERGA силно предпочита предложението на Европейския парламент за укрепване на независимостта на EBMS и за създаването му като орган на ЕС с юридическа правосубектност, който да бъде подпомаган от независим Секретариат. В този смисъл, поддържането на Секретариат, осигурен от Комисията, дори и с подобренията, предложени от Съвета, не би било достатъчно, за да се гарантира пълната независимост на EBMS в съответствие с неговите мисии. ERGA е готова да подкрепи съзаконодателите в разработването на практически решения, насочени към осигуряване на оперативна нова институционална структура. За да се осигури плавен преход към новата институционална структура е важно да се включи разпоредба, която да гарантира, че настоящият председател на ERGA, заместник-председателят на ERGA и Бордът на ERGA ще останат начело до края на годината на влизане в сила на EMFA.*
- b. *Относно Експертната група, предложена от Европейския парламент (чл. 11а и 23а), която ще се състои от представители на медийния сектор извън аудиовизуалните медии и ще съветва EBMS, ERGA напълно признава уместността и добавената стойност на консултациите със заинтересованите страни по всички основни въпроси, когато е уместно и желае да подчертае, че това е обичайната практика сред членовете на ERGA за аудиовизуални медийни услуги, платформи за споделяне на видеоклипове (VSP), но също и аудио медии, а именно радиоуслуги. За да се избегнат допълнителни строги или обременяващи процедури, ERGA предлага да се направи позоваване на общия принцип на консултациите със заинтересованите страни, подробностите за които могат да бъдат допълнително определени в процедурния правилник на EBMS.*

ERGA признава особеността на въпросите, свързани с пресата, а именно липсата на регулиране на този сектор и следователно на компетентност за повечето НПО (и ERGA) в тази област, както и цялостната чувствителност свързана с този сектор, наистина би било от значение EBMS да може да разчита на експертния опит на представителите на сектора на пресата. Би било от полза Експертната група да се пренасочи само към сектора на печата и в EMFA да се въведе принципът на консултации от страна на EBMS, когато е уместно по въпроси, свързани с пресата без да се засягат независимостта и автономността на действията на EBMS. Би било полезно да се преименува експертната група, за да се избегне объркване с експертните групи на Европейската комисия.

- c. *ERGA като цяло приветства измененията, внесени от съзаконодателите, особено по отношение на: 1) създаването на ръководна група на EBMS (Европейския парламент), което би било много полезно за подпомагане на председателя на EBMS в неговите задачи; 2) ограничаване на продължителността на мандата на председателя до една година, която може да бъде подновена еднократно (Съвета), тъй-като това би позволило на по-малките регулаторни органи да участват в EBMS и да заемат тази ключова позиция, като същевременно се гарантира истинско разнообразие от представителство в рамките на EBMS.*

❖ Задачи на Европейски съвет за медийни услуги (EBMS) – чл. 12

ERGA приветства подхода на Съвета да съсредоточи задачите на EBMS върху прилагането на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги (ДАВМУ) вместо върху националното транспониране на тази Директива. От първостепенно значение е да се укрепят независимостта на EBMS като му се позволи да действа по собствена инициатива, а не само по искане на Комисията или със съгласието на Комисията. ERGA силно подкрепя предложенията на Европейския парламент в тази посока. С оглед на важността на многобройните нови задачи

предоставени на EBMS и с цел насърчаване на прозрачността, ERGA счита, че е от значение EBMS да публикува доклад за дейността, който да бъде представен на Европейския парламент (ЕП) и да информира Контактния комитет по ДАВМУ за своите резултати (Съвет). ERGA принципно приветства новите правомощия, които Европейският парламент предлага да бъдат възложени на Съвета при условие, че са предвидени съответни ресурси както на европейско равнище за EBMS, така и на национално равнище за НРО.

❖ Структурирано сътрудничество, задължения на VSP и регулаторни насоки – членове 13-15

ERGA категорично подкрепя предложенията на Съвета и на Европейския парламент, като възможността да се определят подробностите на процедурите и сроковете в процедурния правилник на Съвета, разширяването на обхвата до взаимопомощ, възможността да се откаже искане, ако е необосновано или непропорционално, както и факта, че EBMS се консултира (а не търси съгласие от) Комисията за становищата, които може да издаде.

❖ Доставчици на медийни услуги, свързани с държава извън ЕС – чл. 16

ERGA приветства подобренията, предложени от Съвета и ЕП на тези изключително важни и много необходими нови разпоредби. ERGA отбелязва със задоволство следните изменения: обхващащи всички средства за разпространение и достъп, както и целевите и обхватните дейности (Съвет и Европейски парламент); предвиждане, че задължението на НРО да направят всичко възможно, за да вземат предвид становищата на Комитета не засяга правомощията им съгласно националното право (Съвет). НРО представят мотиви за отказ да вземат предвид становищата на EBMS (Европейски парламент); въвеждане на правно основание за действие на НРО (Европейски парламент). ERGA отбелязва, че както Съветът, така и Европейският парламент считат за полезно EBMS да предложи общ подход по отношение на медиите с произход извън ЕС в идеалния случай чрез набор от основни принципни критерии, които НРО могат да вземат предвид (Съвет).

Като се има предвид това, ERGA все пак би искала да повтори, че:

- d. *От решаващо значение е обхватът да бъде разширен по ясен начин, така че да обхване широката категория доставчици на медийни услуги „с произход извън ЕС“ (както е предложено от Съвета), а не само доставчиците на медийни услуги, „установени извън ЕС“. Това е ключов въпрос, който трябва да бъде разгледан, тъй-като би позволил недвусмислено да се обхванат всички видове медии с връзки с чужди държави, а именно: а) установените извън ЕС (достъпни например онлайн), б) установените извън ЕС, които попадат в компетентността на държави членки на ЕС (напр. чрез критерии за спътник съгласно чл. 2, § 4 от ДАВМУ), както и тези установени в държава членка на ЕС, но свързани с чужди държави, за които сътрудничеството между НРО може да бъде от значение и полезно в редица случаи (като тази последна категория се обхваща само чрез подхода "произхождащи извън ЕС").*
- e. *Когато става въпрос за искания от орган по местоназначение до компетентния орган (ЕП чл. 16.2в), би било много уместно да се включи становище на EBMS (който като минимум следва да бъде информиран за искането и резултата от него). Това би позволило да се гарантира пропорционален подход към мерките, които биха могли да бъдат предприети от компетентния орган по искане на орган по местоназначение и биха могли да окажат въздействие върху няколко държави членки или дори върху целия ЕС. Това ще гарантира, че настоящият параграф носи реална добавена стойност в допълнение към двустранната координация, която вече е предвидена в чл. 13 от EMFA и чл. 3 от ДАВМУ.*

2. ТЕМИ С ПРИОРИТЕТ ЗА ERGA

❖ Третиране на медийно съдържание в онлайн средата – чл. 17

Като признава сложността и чувствителността на въпроса, ERGA приветства подкрепата както на Съвета, така и на Европейския парламент за тези разпоредби, които потвърждават споделеното разбиране за значението на специалното третиране на надеждните медии, за да се гарантира и укрепи медийният плурализъм и в онлайн средата на много големи онлайн платформи (VLOPs).

ERGA е съгласна, че системата за деклариране, чрез която доставчиците на медийни услуги ще получат достъп до това привилегировано третиране трябва да бъде укрепена във възможно най-голяма степен, за да се намали достъпът на ненадеждни или неетични участници. ERGA приветства допълнителните изисквания, които трябва да бъдат изпълнени от доставчиците на медийни услуги, като например: а) спазването на изискванията за прозрачност на собствеността от чл. 6.1 (Съвет и Европейски парламент); б) участието на НПО и саморегулиращите се/корегулаторните органи в потвърждаването на декларациите (Съвета и Европейския парламент); в) задължението на Комисията да разработи насоки относно декларациите (Съвета и Европейския парламент), като се консултира с EBMS (Европейския парламент); г) възможността за анулиране на декларация в случай на чести нарушения на общите условия на платформите (Европейски парламент, чл. 17.1д).

ERGA би искала да предложи допълнителни изменения за по-нататъшно укрепване на стабилността на тази разпоредба:

- f. ERGA подкрепя систематично потвърждаване на декларациите с участието на НПО или саморегулиращите се органи (Европейския парламент), но би предложила те да не бъдат включвани отново в процесите на обжалване по отношение на декларациите, тъй-като това изглежда сложно и излишно с предишните стъпки на процедурата (чл. 17.1в от Европейския парламент).*
- g. Когато става въпрос за периода на отговор за доставчиците на медийни услуги преди прилагането на решение за спиране/ограничаване, би било за предпочитане да се повиши правната сигурност както за доставчиците на медийни услуги, така и за VLOP като се определи изричен срок, както предлага Европейският парламент.*
- h. Относно предложението на Европейския парламент за включване на НПО в процеса на потвърждаване на съвместимостта на решенията на VLOP с техните условия, както и с основните свободи по отношение на отделните части от съдържанието (Европейски парламент, чл. 17.2а), ERGA би искала да привлече вниманието на съзаконодателите към факта, че прилагането на условията на частните дружества би било извън обхвата на редица отделни НПО. Като приветства участието на НПО за защита на доставчиците на медийни услуги от необосновани решения за модерирание на съдържанието от страна на платформите, ERGA би посъветвала съзаконодателите да поддържат процеса в съответствие със системния подход съгласно DSA и да разгледат практическите последици от тази схема, които могат да се окажат обременяващи и предизвикателни от принципна и процедурна гледна точка за редица НПО.*

❖ Право на персонализиране на медийното предлагане – чл. 19

ERGA приветства разширяването на обхвата, така че да обхване и аудио медиите (Съвета и Европейския парламент), както и включването на дистанционни управления (Съвет) и мисията на EBMS за насърчаване на хармонизирани стандарти (Съвет и Европейски парламент). ERGA

счита, че е в интерес на аудиторията да може да разпознае услугата отговорна за медийното съдържание, и поради това подкрепя предложението на Европейския парламент за задължаване на доставчиците на интерфейси и устройства да гарантират, че самоличността на доставчиците на медийни услуги, редакционно отговорни за съдържанието е видима и разпознаваема.

❖ **Национални мерки — чл. 20**

ERGA приветства предложенията представени както от Съвета, така и от Европейския парламент, за: а) ограничаване на обхвата до тези мерки, „които могат да засегнат медийния плурализъм или редакционната независимост“; б) да се поясни, че съдът може да действа като апелативен орган; в) отваря възможност на EBMS да дава становища по своя собствена инициатива. ERGA отбелязва със задоволство разяснението на Европейския парламент (съображение 38), че тази разпоредба няма за цел да подкопае националното транспониране на ДАВМУ, мерките свързани с държавната помощ или мерките свързани с насърчаването на културата и творчеството, като например мерките относно европейските произведения.

Като се има предвид всички това, ERGA подчертава, че:

- і. Ако предложението на Европейския парламент за предоставяне на правото на отделен доставчик на медийни услуги, пряко засегнат от дадена мярка да поиска становище от EBMS (чл. 20.5), ERGA категорично ще се застъпи за ограничаване на това право само до мерки, които очевидно биха могли сериозно да нарушат основните принципи, залегнали в EMFA за предоставяне на възможност на EBMS лесно да отхвърля искания за злоупотреба. В противен случай би възникнал риск да се изправят пред систематични искания (успоредно с обжалванията пред националните съдилища), които биха могли да надхвърлят възможностите на EBMS и да нарушат способността му да разглежда законни искания.*

❖ **Дейности по концентрацията на медийния пазар – членове 21-22**

ERGA потвърждава подкрепата си за обща основна рамка за оценка на концентрациите на медийния пазар от гледна точка на плурализма. Нещо повече:

- ј. За да се създаде пропорционално задължение и да се гарантира правна сигурност за всички заинтересовани страни, ERGA би предложила допълнително да се изясни обхватът, като се запази фокусът върху операциите на концентрациите на медийния пазар с потенциално „значително“ въздействие върху медийния плурализъм и редакционната независимост (Съвет).*
- к. За да не се оказва прекомерно въздействие върху добре функциониращите системи, включително чрез усложняване и удължаване на тези (вече предизвикателни) процеси, ERGA би предложила подходът да се запази възможно най-опростен и гъвкав (както е предложен от Съвета), което би позволило да се зачитат националните особености.*
- л. От решаващо значение би било да се гарантира, че EBMS може да издава становища и по собствена инициатива (Европейски парламент), а не само по искане на Комисията.*

❖ **Измерване на аудиторията – чл. 23**

ERGA приветства съгласувания подход предложен от Съвета и Европейския парламент, за да се подобри тази разпоредба, особено когато става въпрос за: а) по-добро определение, което не се ограничава до измерване на аудиторията, свързано с рекламата, б) изясняване на понятието „доставчици на собствени системи за измерване на аудиторията“, в) акцентът върху значението на съпоставимостта на подходите за измерване на аудиторията, г) конкретното позоваване на

онлайн платформите. ERGA ще се радва да допринесе за разработването на насоки от COM (Европейския парламент).

т. За да се гарантира, че тази разпоредба ефективно запълва настоящите пропуски, ERGA счита, че както е предложено от Европейския парламент, доставчиците на медийни услуги следва да могат да получават от доставчиците на собствени системи за измерване на аудиторията не само методологиите, но и данните за измерване на аудиторията, свързани с тяхното съдържание и услуги (ако е приложимо, срещу възнаграждение) и че алтернативните собствени методологии следва да подлежат на ежегоден независим одит.

❖ **Държавна реклама – чл. 24**

ERGA приветства предложението на Съвета за разширяване на вида органи, които отговарят на условията за наблюдение на разпределението на държавната реклама. В случай, че предложението на Европейския парламент за разработване на критерии за разпределяне на държавната реклама бъде запазено, EBMS може да отговаря за разработването на набор от общи и принципни критерии, които да се следват на национално ниво, за да се гарантира последователен подход в рамките на ЕС.

3. ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ:

❖ **Предмет и приложно поле – чл. 1**

ERGA подкрепя изясняването на възможността държавите членки да приемат не само по-подробни, но и по-строги правила свързани със свободата и плурализма на медиите (Съвет и Европейски парламент).

❖ **Права на доставчиците на медийни услуги – чл. 4**

ERGA счита, че качествените и надеждни медии разчитат в голяма степен на работата на своите журналисти, които заслужават подходящо ниво на защита. ERGA подкрепя ефективната защита на журналистите и техните източници, подкрепя и подхода на Европейския парламент по този въпрос.

❖ **Обществени медии – чл. 5**

ERGA подкрепя пояснението както от Съвета, така и от Европейския парламент, че е отговорност на държавите членки да гарантират, че техните национални правни рамки гарантират адекватна независимост и финансови ресурси за изпълнение на правомощията на обществените медии (PSM). ERGA изтъква необходимостта от пълно спазване на Протокола от Амстердам и предлага общ подход към обществените медии в EMFA, като предложенията представени от Съвета. Като се има предвид значението на мисиите на доставчиците на обществени медии за демокрацията, ERGA счита, че е уместно в EMFA да бъде залегнал общият принцип, че PSM следва да може да разчитат на подходящи, устойчиви и предвидими ресурси в идеалния случай на многогодишна основа (Европейски парламент).

❖ **Задължения на доставчиците на медийни услуги – чл. 6**

ERGA приветства разширяването на обхвата до всички медии, следователно отвъд новините и актуалните събития, както и включването на микропредприятията (Съвета и Европейския парламент) и счита, че прозрачността на собствеността на медиите е основна предпоставка за здрав медиен пазар и правата на обществеността. ERGA с интерес отбелязва предложението на

Европейския парламент за създаване на национални и европейски бази данни, за да се даде възможност на широката общественост и на всички заинтересовани страни да имат лесен достъп до тази информация.

В тази връзка, за да се запази събраната информация релевантна и последователна би могло да се обмисли EBMS да разработи стандартизиран формуляр за събиране и актуализиране на необходимата информация (Европейския парламент чл. 6.1 и чл. 6.3а), която да бъде включена в националните и европейските бази данни за собствеността на медиите. Много е вероятно тази задача да бъде ресурсоемка, би било още по-важно да се гарантира, че НРО разполагат с подходящи ресурси, както е предложено от Европейския парламент (чл. 7).

❖ Влизане в сила — чл. 28

ERGA счита, че EMFA следва да бъде приет и да започне да се прилага възможно най-скоро, но в същото време държавите членки следва да разполагат с достатъчно време, когато е необходимо, за да адаптират националните си рамки, за да позволят гладкото пряко прилагане на новия Регламент. EBMS ще се нуждае и от известно време, за да създаде новата си структура и да започне да функционира, за да изпълни многобройните си нови мисии. Като компромис между предложенията на Съвета и ЕП, ERGA би предложила 6-месечен срок за членове 7-12 и 12-месечен срок от влизането в сила за останалата част от регламента (с изключение на чл. 19).

* * *

ERGA и нейните членове се ангажират активно да допринасят за насърчаването на медийната свобода и плурализма в Европейския съюз и следователно са готови да се ангажират допълнително в конструктивни дискусии и обмен със съзаконодателите и Европейската комисия, за да гарантират, че EMFA ще бъде подходящ, амбициозен и въздействащ законодателен акт, с каквато цел е създаден.

За справка: [Позиция на ERGA относно предложението на Европейската комисия за Европейски акт за свобода на медиите](#) (ноември 2022 г.); Предложения на ERGA за изменения на EMFA [чл. 7-16](#) (февруари 2023 г.), [чл. 17-18](#) (април 2023 г.) и [чл. 23](#) (май 2023 г.); [Изявление на ERGA относно EMFA](#) (юни 2023 г.).